

KORT VERSLAG VAN DE BIJeenKOMST VAN VERTEGENWOORDIGERS VAN EEN AANTAL
POLITIEVERBINDINGEN, GEHOUDEN OP 16 JUNI 1964, TE 's-GRAVENHAGE

=====

Aanwezig zijn de heren:

Van de politieverbindingen:

- Velsen
- Delft
- Almelo
- Leiden
- Schiedam
- Dordrecht
- Emmen
- Emmen
- Amsterdam (R.P.)
- 's-Gravenhage (Kon.Marech.)
- Amsterdam (R.P.)
- Hengelo (O)
- Vlaardingen
- Heerlen
- Zaandam
- BREDA
- Hilversum
- 's-Gravenhage (Kon.Marech.)

Van de B.V.D.:

Mr. J.S. Sinninghe Damsté (Voorzitter), Mr. P.J.H. van Doeveren,

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ de vergadering openend, deelt mede, dat een drietal heren kennis hebben gegeven van verhindering, maar dat in deze vergadering twee nieuwe figuren aanwezig zijn, nl. de heer , die overigens reeds geïnitieerd is in de BVD en de heer . In verband met de aanwezigheid van laatstgenoemde vindt Mr. DAMSTÉ het een goede gedachte als de Districtscommandant zijn toegevoegd officier mede deze vergaderingen laat bijwonen.

Mr. DAMSTÉ complimenteert de heren , en voor de hun toegekende Koninklijke onderscheiding. Hij verzoekt aan de hier aanwezig zijnde vervangers van de heren en wel zijn gelukwensen over te brengen.

Verwijzende naar het verslag van de vorige vergadering, deelt Mr. DAMSTÉ vervolgens mede, dat inmiddels een vergadering heeft plaats gehad met de Minister van Binnenlandse Zaken en het Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers. Daaraan werd deelgenomen door de Minister, Drs. KUIPERS, en Spreker enerzijds en anderzijds een delegatie van het VWO bestaande uit 7 bestuursleden en uiteraard de Commissie voor de BVD.

Deze vergadering, aldus Mr. DAMSTÉ, is naar wens verlopen. De BVD is er onbeschadigd uitgekomen. Het verweerschrift van de zijde van de BVD tegen het rapport, zal in het VWO-tijdschrift "Wetenschap en Samenleving" worden geplaatst. Ongetwijfeld zal het door het VWO van een naschrift worden voorzien.

Het vraagstuk door het VWO aangesneden, heeft algemene belangstelling gewekt. De antecedentenonderzoeken vormen niet zozeer een BVD-probleem, als wel een probleem dat het beleid inzake het overheids-personeel, ook dat van lagere overheidsorganen, raakt. Een interdepartementaal overleg terzake is gaande.

Ten aanzien van de uit te geven richtlijnen inzake de exploitatie van politieke gegevens, deelt Mr. DAMSTÉ mede, dat thans ook het fiat van de Minister van Justitie is afgekomen. De toezending zal t.z.t. plaatsvinden door de Minister van Binnenlandse Zaken en Justitie, resp. voor de Gemeentepolitie en de Rijkspolitie.

Hierna gaat Mr. DAMSTÉ over tot het onderwerp van bespreking in deze vergadering, nl. "Randverschijnselen van het rechts en links extremisme". Hiertoe verleent hij het woord aan de heer

De laatste jaren is het in het cursusjargon de gewoonte geworden om met het gebruik van de woorden "politiek extreme stromingen", die groepen aan te duiden, welke, gezien haar doelstellingen en activiteiten, als democratisch kunnen worden aangemerkt, maar toch wel op de rand van het politiek fatsoen balanceren.

De duidelijk revolutionaire, ondemocratische groepen worden aangeduid met de term uit het Koninklijke Besluit 8-8-1949, nl. "extremistische stromingen".

Ten aanzien van het rechts-extremisme, waarvan de activiteit gering is, bestaat, aldus de heer , de aanhang in hoofdzaak uit 2 categorieën, te weten:

1. ex-politieke delinquenten met een oorlogsverleden;
2. personen, veelal van jeugdige leeftijd, die bijna ziekelijk de huns inziens chaotische samenleving op dwingende wijze willen hervormen.

De figuren met een oorlogsverleden, zoals Paul van Tienen, Jan Hartman, etc. zijn inactief. Men kan deze categorie aantreffen in de volgende organisaties, nl. de HINAG (Hulp aan invalide oostfrontstrijders, nabestaanden, politieke gevangenen en anderen); het herdenkingscomité "Malente" (d.i. een begraafplaats in W.Duitsland); de initiatiefnemers van het z.g. LOIT-bulletin "Zoeklicht" (LOIT = Landelijke Organisatie van Invaliden Tochten).

De jongeren zijn gegrepeerd (geweest) in de opgeheven organisaties EJON (Europese Jongeren Orde op Nationale Grondslag); "Eurodivisie" en "Jong Europa".

Na een interne onenigheid heeft de groep "Jong Europa" zich afgescheiden van de Waalse groep en heet sedertdien "Europa front". Door publicaties rondom de jaarwisseling 63/64 in pers en radio is "Europa-front" uiteengevallen. Thans bestaat het nog uit enkele figuren, die gesteund door Belgische geestverwanten, hopen op een herleving.

Als een uiterst randverschijnsel, echter thans buiten de sfeer van het politiek extremisme, kan genoemd worden de "Boerenpartij". In het oprichtingsstadium bestonden nl. enkele relaties tussen de vooraanstaande figuren uit de Boerenpartij en enige politieke delinquenten. Zo was in 1959 op de kandidatenlijst voor de verkiezingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal opgenomen de ex-politiek delinquent

De randverschijnselen van het links-extremisme, zo vervolgt de heer _____, vallen uiteen in twee soorten organisaties, nl.:

1. Kleine radicale groepen, welke zich in haar grondslagen baseren op of aan het Marxisme verwante politieke en sociale theorieën;
2. Een verzameling ultra-pacifistische, radicaal pacifistische, atoom-pacifistische en anti-militaristische groepjes, welke zich in politiek opzicht uiteen in de PSP en in agitatorische, demonstratieve zin in het "Comité 1961/64 voor de Vrede".

De eerste groep bestaat uit Anarchisten, Syndicalisten en Trotskisten. Deze laatste zijn verenigd in de Revolutionair Communistische Partij (R.C.P.), de Nederlandse Sectie van de IVe Internationale; alsmede Radicaal Socialisten, vnl. jeugdige personen, verenigd in "De Socialistische Jeugd Nederland".

"Het revolutionair onterstand" van deze jeugdigen komt vnl. tot uiting in protestcomité's als de Stichting "Nederland-Algerije", "El Djil-El Djadid", "Werkgroep Informatie Cuba" etc.

Veel figuren uit de radicaal-socialistische hoek maken ook deel uit van de hierna te noemen, onder punt 2 aangeduide categorie ultra-pacifistische en atoom-pacifistische groepjes.

Het pacifisme in 1964 is wat haar organisatievormen betreft gecompliceerd en verwarrend. De verontrusting en bezorgdheid over de gevaren van een atoomoorlog, welke in kringen van uiteenlopende levens- en wereldbeschouwing, alsmede in die van de wetenschap leven, zijn de oorzaak van het in leven zijn en blijven van vele kleine pacifistische groepen en het ontstaan van pacifistische uitingen van in wezen anders gerichte groepen.

Gezien de jaarlijks terugkerende Anti-atoombommarsen, moet de daarvoor verantwoordelijke organisatie "Het comité 1961/64 voor de Vrede" het eerst genoemd worden. Het doel is actie te voeren tegen de A-bom. In dit comité wordt samengewerkt door een groot aantal vredesgroepen, als b.v. de "Algemene Nederlandse Vredes Actie" (ANVA), "De Derde Weg", "Kerk en Vrede".

De "Ban de Bom"-groepen, bestaande uit jeugdige "Atoom-pacifisten", vallen organisatorisch niet onder "Het comité 1961/64 voor de Vrede"; wel bestaat er contact o.a. via

Zoals bekend werd op 4 april 1964 te Amsterdam door dit comité en de communistische Nederlandse Vredesraad een gemeenschappelijke protestmars gehouden. De samenwerking tussen deze groeperingen in de op 16 mei 1964 gehouden "Volkeltocht" was echter zeer minimaal. De deelname uit pacifistische kringen bestond voornamelijk uit jeugdige personen, o.a. deel uitmakende van de Pacifistisch Socialistische Jongerenwerkgroep.

Geheel los van eerderbesproken organisaties, bestaat nog het "Trainingscentrum voor Geestelijke Weerbaarheid en Geweldloze Actie". In "De Hoeve" te Laren vinden bijeenkomsten plaats, alwaar prominente personen uit pacifistische kringen voordrachten houden.

In politiek opzicht zijn vrijwel alle pacifistische stemmen in Nederland verenigd in de in 1957 opgerichte Pacifistisch Socialistische Partij (PSP). Dit betekent dat de PSP een gezelschap vormt van aanhangers van uiteenlopende levens- en wereldbeschouwing. Het partijleven is zwak, de interne organisatie en ook de administratie is onvoldoende. Het aantal leden bedraagt ongeveer 3500. Het aantal abon- né's op het partij-orgaan "Bevrijding" is kleiner.

Op het demonstratieve congres van 9 mei 1964 te Amsterdam, gericht tegen de NAVO, waren, ondanks de verspreiding van 180.000 pamfletten, slechts ongeveer 500 aanhangers aanwezig.

De heer besluit met te wijzen op de door de Dienst aan de politieverbindingen toegezonden circulaire nr. 666.952 d.d. 21 december 1962, waarin de belangstelling van de Dienst voor de PSP wordt gemotiveerd in verband met mogelijke infiltratiepogingen van communistische zijde. Dit laatste is ook thans nog actueel, gezien de reeds gememoreerde recente samenwerking tussen pacifisten en communisten, j.l. april.

Discussie

De heer is het opgevallen dat PSP-gemeenteraadsleden veelvuldig de politie in hun critiek betrekken. Men heeft zich nu weer geworpen op de moeilijkheden in het politiekorps te Wormerveer. Moet dit als gezagsondermijning worden opgevat?

Ook de heer wijst op het vragenstellen van PSP-gemeenteraads- en Tweede Kamerleden over de politie.

Mr. DAMSTÉ vult deze opmerkingen nog, aan, door er op te wijzen dat ook de BVD het mikpunt is.

De heer geeft als antwoord een beeld van de heterogene samenstelling van de PSP. Hierover is zelfs door een PSP-er een artikel geschreven. Men kan nl. in de PSP verschillende groepen terugvinden, bv. gefrustreerde socialisten, voormalige leden van de Socialistische Unie en de oude SDAP. De houding van deze categorie ten opzichte van het overheidsapparaat, in het bijzonder de politie, is vanouds zeer afwijzend.

De heer vraagt, of naar het oordeel van de inleider de woordvoerder van de nieuwe wetenschap van oorlog en vrede (polemologie), , wel op een oprechte wijze deze wetenschap introduceert. Hem is nl. een duidelijke anti-amerikaanse houding van de genoemde professor opgevallen.

Zowel de heer DAMSTÉ als de heer menen dat t.a.v. , die volgens hen zeer geëmotioneerd ten opzichte van deze problematiek staat, nog geen sprake is van een malafide houding.

De heer is eveneens van mening dat een anti-amerikaanse instelling heeft. In een door de heer beluisterde lezing voor het Academische Genootschap, sneed hij het atoombezit van Amerika volkomen overbodig aan. Het Amerikaanse optreden tegen Cuba veroordeelde hij in het bijzonder. Het was de bovendien opgevallen, dat de professor gelden inzamelde voor zijn instituut. Volgens spreker zijn er toch genoeg gelden van overheidswege beschikbaar gesteld.

Mr. DAMSTÉ meent dat de overheid ten behoeve van het instituut van niet voldoende gelden voteert. Het instituut krijgt waarschijnlijk ook Amerikaanse fondsen.

 licht nog toe, dat de wetenschap "polemologie" is ontstaan in Amerika. Het is een sociologisch-historische of krijgswetenschappelijk-historische benadering van het verschijnsel oorlog. Deze wetenschap is in Nederland gekoppeld aan

De heer vraagt naar de herkomst van het gebroken-geweertjehinsigne.

De heer antwoordt dat het streven naar nationale ontwapening reeds sedert de eerste wereldoorlog één van de politieke doeleinden van het socialisme was. In de vóór-oorlogse SDAP kwam dit in de

dertiger jaren tot uiting in de vorm van "gebroken geweertje" actie. De leus "geen man en geen cent voor het militarisme" was het strijdmotief. Na de tweede wereldoorlog is deze actie niet herleefd.

De heer deelt mede, dat vóór 1933 in Duitsland de bedoelde insignes werden vervaardigd. De fabriek, thans in Oost Duitsland gelegen, schijnt de adressen van de voormalige afnemers te hebben bewaard en heeft thans een aantal daarvan een pakketje, inhoudende ongeveer 100 stuks, toegezonden. Vermoedelijk betreft het hier een propagandistische manoeuvre van het communisme.

Op een vraag van Mr. DAMSTÉ antwoordt de heer , dat de getalsterkte van het Europafront hoogstens 10 tot 15 bedraagt.

Mr. DAMSTÉ vult dit antwoord aan met de opmerking, dat van deze aanhang nog een aanmerkelijk deel afkomstig is uit "Groot Batelaer".

Aan het eind van de discussie dankt Mr. DAMSTÉ de heer voor zijn inleiding. De vragen van de regering gaan juist dikwijls over de randgebieden van het politiek extremisme en het dwingt ons om dit terrein te betreden. Bovendien willen we het extremisme onderkennen, dan zullen we de gebieden daarvóór ook moeten bezien, alhoewel we daarin niet operationeel te werk gaan, zo besluit Mr. DAMSTÉ.

In overleg met de aanwezigen stelt Mr. DAMSTÉ de datum van de volgende vergadering vast op 29 september 1964. Het onderwerp van bespreking zal t.z.t. nader worden bekend gemaakt.